

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2026/2369-3

Saksbehandler: Emil Melting

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
------------	----------	--------

Hitra formannskap 26

Feie- og tilsynsgebyr - Forslag til ny forskrift

Kommunedirektørens innstilling

1. Hitra formannskap vedtar å legge forslaget til «*Forskrift om feie- og tilsynsgebyr i Hitra kommune*» ut til høring og offentlig ettersyn, jf. forvaltningsloven § 37.
2. Høringsfristen settes til 8 uker fra kunngjøring.

Ingjerd Astad
Kommunedirektør

Emil Melting
Økonomisjef

Dokumentet er elektronisk og inneholder derfor ikke underskrift

Vedlegg:

- 1 Forskrift om feiing og tilsyn i Hitra kommune

Sammendrag

Denne saken inneholder forslag om å innføre en ny forskrift om feie- og tilsynsgebyr i Hitra kommune. Denne er ment å gi et mer rettferdig feiegebyr hos kommunens innbyggere. Før denne kan innføres skal den ut på offentlig ettersyn (høring) for eventuelle innspill. Basert på innkommende høringsinnspill vil denne på ny bli fremmet til politisk behandling før den kan iverksettes. Denne er planlagt at skal tre i kraft fra 01.01.2027. Selve nivået på gebyrene fastsettes gjennom den årlige budsjettprosessen høsten i forvegen.

Politisk nivå skal derfor her ta stilling til om forslaget til ny forskrift skal legges ut på høring.

Bakgrunn for saken

Hitra kommune har mottatt henvendelser fra vår samarbeidspartner, Orkland brann og redning (inkl. feiing og tilsyn), som i dag utfører tjenesten på vegne av Hitra kommune, der det påpekes at dagens gebyrordning er utdatert iht. ny overordnet forskrift («Forskrift om brannforebygging»).

Saken har tidligere vært oppe til behandling i formannskapet med følgende vedtak:

Hitra formannskap 26s behandling av sak 29/2026 i møte den 14.04.2026:

Behandling

Jann O. Krangnes (R) fremmet forslag om at saken sendes tilbake til kommunedirektør og at saken bedre belyses før saken kommer til ny behandling i formannskapet.

Forslaget fremmet av Krangnes ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken sendes tilbake til kommunedirektør og at saken bedre belyses før saken kommer til ny behandling i formannskapet.

Dette er en oppfølging av vedtaket fra april hvor kommunedirektøren nå har forsøkt å gi mer informasjon og opplysninger om hva dette innebærer.

Saksopplysninger

Forslag til ny forskrift for feiing og tilsyn ligger vedlagt denne saken. Den er likelydende med forskriften man benytter i Orkland kommune.

Relevante lover og forskrifter:

Med bakgrunn i Lov om brann og eksplosjonsvern §§ 11h og 28 annet ledd samt Forskrift om brannforebygging § 17 plikter kommunen å gjennomføre feiing og tilsyn med fyringsanlegg i alle bygg med fyringsanlegg til oppvarming.

Lov om Brann og eksplosjonsvern:

§ 11. Brannvesenets oppgaver

Brannvesenet skal:

h) sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg

§ 28. Gebyr m.m.

Kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Forskrift om brannforebygging:

§ 17. Feiing og tilsyn med fyringsanlegg

Kommunen skal sørge for at røykkanaler i fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet ved behov. Feiingen skal utføres på en faglig tilfredsstillende måte som medfører minst mulig ulempe for eiere og brukere. Etter feiingen skal feieren sørge for at all sot blir fjernet og brakt til egnet sted.

Kommunen skal sørge for at det ved behov blir ført tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. Kommunen skal sørge for at det blir ført tilsyn med fyringsanlegget etter brann eller eksplosjon i eller i tilknytning til fyringsanlegget.

Sentral «Forskrift om brannforebygging» ble gjort gjeldende fra 01.01.2016. Forskriften inneholder bestemmelser når det gjelder forebyggende tiltak for de som eier byggverk og de som er brukere av byggverk i tillegg til kommunen. Nytt i forskriften var bl.a. at alle fyringsanlegg i byggverk med fyringsanlegg til oppvarming skal feies og føres tilsyn med, tidligere gjaldt dette bare bolighus.

Med andre ord skal andre typer bygg enn bolighus også feies og føres tilsyn med; eksempelvis fritidsboliger, næringsbygg mm.

Feiing og tilsyn med fyringsanlegg skal skje etter behov, altså vil behovet og hyppigheten av feiing og tilsyn etter kartlegging fastsettes enkeltvis for hvert enkelt bygg ut fra tilstand og fyringsmønster. Hyppighet kan variere fra årlig til en gang hvert åttende år.

Utfyllende info:

Gjennom dialog med feiertjenesten i Orkland kommune er det innhentet opplysninger om hvordan tjenesten praktiseres i vertskommunen.

Her benyttes en modell hvor feiing og tilsyn prises som separate gebyrer, og hvor gebyrene differensieres etter fastsatt hyppighet basert på risikovurdering. Hyppigheten fastsettes av brannforebygger og kan variere mellom feiing og tilsyn.

Videre benyttes årsgebyr som fordeler kostnaden over tid basert på fastsatt intervall. Dette gir forutsigbarhet for både kommune og innbygger, og er i tråd med selvkostprinsippet.

Under er et avsnitt over hvordan de årlige gebyrene er priset for ordinære boliger i Orkland kommune (2026-tall) for hhv. feiing og tilsyn:

Feiing ordinær bolig

Gebyr	Enhet	Sats 2025	Sats 2026	Endring i kr	Endring i %
Sats bolig - feiing hvert 2. år	Røykløp	223	231	8	4%
Sats bolig - feiing hvert 4. år	Røykløp	168	174	6	4%
Sats bolig - feiing hvert 6. år	Røykløp	134	139	5	4%
Sats bolig - feiing hvert 8. år	Røykløp	99	102	3	3%
Sats bolig - feiing hvert år	Røykløp	280	290	10	4%
Sats bolig - tilsyn hvert 2. år	Bruksenheter	442	457	15	3%
Sats bolig - tilsyn hvert 4. år	Bruksenheter	341	353	12	4%
Sats bolig - tilsyn hvert 6. år	Bruksenheter	269	278	9	3%
Sats bolig - tilsyn hvert 8. år	Bruksenheter	195	202	7	4%
Sats bolig - tilsyn hvert år	Bruksenheter	562	581	19	3%

Legg merke til at man for feiing tar betalt for hver pipe (røykløp) og at man for tilsyn regner pr. bruksenhet.

Hele gebyrlisten for feier-tjenesten i Orkland kommune finner dere her:

[Gebyrliste](#)

Ulike eksempler

For å tydeliggjøre hvordan en differensiert modell kan slå ut i praksis, vises det til følgende eksempler, hentet fra Orkland kommunes gebyrregulativ:

- En bolig med **én bruksenhet og ett røykløp** kan få ulik hyppighet for feiing og tilsyn, for eksempel feiing hvert 6. år og tilsyn hvert 2. år.

Dette gir et differensiert årlig gebyr basert på samlet kostnad og intervall.

Årlig pris blir her:

Feiing hvert 6 år: kr 139

Tilsyn hvert 2. år: kr 457

Årlig gebyr kr 596

- **For boliger med flere røykløp** vil gi et høyere samlet gebyr som reflekterer økt ressursbruk. I eksemplet over blir da kostnaden kr 720 (139x2 + 442). Her vurderes røykløpene likt og har samme intervall for feiing.

- Samme situasjon, men husstanden er nå oppført som **en bruksenhet hvor de to røykløpene vurderes ulikt:**

Brannforebyggeren gjennomfører feiing av skorstein 01 og vurderer hyppigheten til årlig, deretter gjennomføres feiing av skorstein 02, og vurderer hyppigheten til hvert 8. år.

Etter feiingene gjennomføres tilsynet og tilsynet vurderes til hvert 4. år. Utrekningen av gebyret blir som følger:

Feiegebyr skorstein 1, ordinær bolig årlig: kr 290

Feiegebyr skorstein 2, ordinær bolig hvert 8. år: kr 102

Tilsynsgebyr, ordinær bolig hvert 4. år: kr 353

Årlig gebyr kr 745

- En annen situasjon kan være der hvor det **er to bruksenheter (f.eks. en horisontaldelt tomanns-bolig) der boenhetene deler en og samme skorstein**. Her vil fordelingen eksempelvis bli slik:

Bruksenhet 1:

Tilsynsgebyr, ordinær bolig hvert 4. år: kr 353

Feiegebyr, ordinær bolig, hvert 4. år: kr 87 (gebyrgrunnlag 0,5)

Årlig gebyr kr 440

Bruksenhet 2:

Tilsynsgebyr, ordinær bolig hvert 4. år: kr 353

Feiegebyr, ordinær bolig, hvert 4. år: kr 87 (gebyrgrunnlag 0,5)

Årlig gebyr kr 440

Feiegebyret og tilsynsgebyret føres opp med samme hyppighet, da feiing og tilsyn gjennomføres samtidig i disse boligene (Besparelse av tid, ressursbruk og minst mulig ulempe for fritidsboligeieren)

Orkland og Skaun kommuner differensierer også **fyringsanlegg med gassformig brensel til romoppvarming**, gjennom eget gebyr, da disse gassfyrte fyringsanleggene ikke soter på samme måte som flytende eller fast brensel. Derfor er det etablert et eget gebyr for gasstilsyn. Gebyrfastsettelsen av gasstilsynet bør kun være ett gebyr som gjenspeiler den tiden det tar å gjennomføre gasstilsynet. Tidsbruken varierer av hensyn til størrelse og omfang.

Eksemplene viser at gebyret i større grad reflekterer faktisk behov og ressursbruk ved den enkelte eiendom.

Vurdering

Med ny forskrift vil en ha grunnlag for lik praksis og likt gebyrregulativet som er gjeldende i Orkland kommune, og vil blant annet gjøre utøvelsen av feiing og tilsyn mer rasjonelt.

Dagens praksis i Hitra kommune

Det faktureres et årlig flatt gebyr for feie- og branntilsyn for alle husstander med pipeløp. Gebyrstørrelsen er lik for bolig og fritidsbolig, og det differensieres ikke på hyppighet og tilstand på fyringsanleggene.

Det er opp til kommunen hvorvidt den ønsker å ha samme gebyrsats for alle (slik som i dag), eller om man ønsker å **differensiere** størrelsen avhengig av hyppighet, fyringsanlegg, boligtype eller lignende, men ut fra selvkostprinsippet er det **naturlig** at størrelsen på gebyret gjenspeiler frekvensen og omfanget av feiingen og tilsynet.

Forskrift om brannforebygging § 17 taler for at det bør være særskilte gebyrer for henholdsvis feiing og tilsyn:

- Tilsyn, per bruksenhet med fyringsanlegg
- Feiing, per røykløp

Dersom ønsket er mest mulig **rettferdige gebyrer** tilsier det at årsgebyrene justeres etter behovsprøvd frekvens, altså en risikobasert feiing og tilsyn. *Eiere vil da kunne påvirke sine gebyrer gjennom systematisk oppfølging og vedlikehold av fyringsanlegget sitt.*

Jo lavere risiko, jo sjeldnere besøk og et lavere gebyr. Jo høyere risiko, jo hyppigere besøk, og desto høyere gebyr (kort fortalt)

Det er også erfart at forskjeller mellom dagens ordning i Hitra kommune og praksis i vertskommunen (Orkland kommune) skaper utfordringer i kommunikasjonen med innbyggerne og innkreving av gebyr. Harmonisering vil gi bedre forutsigbarhet og tydeligere grunnlag for gebyrfastsetting.

I formannskapetets møte sist ble det også spurt om hvor ofte man fakturerer for tjenesten og om det er mulig å kun fakturere etter utført oppdrag.

Svaret på dette er at det vanlige er å fakturere pr år, enten kvartalsvis eller 1 gang pr. år. Her kan man vurdere å fakturere gebyret samtidig som de øvrige kommunale avgiftene (vann- og avløpsgebyr og renovasjonsgebyr). Eller man kan fakturere en gang pr. år som er anbefalingen. Bakgrunnen for sistnevnte er at det sparer administrative kostnader, samt at det årlige beløpet stort sett er håndterbart for innbyggerne våre.

Et annet viktig moment for å fakturere årlig eller kvartalsvis er at det sikrer kommunen en forutsigbar inntektsstrøm og jevner ut abonnentens kostnad. Dette vil være i tråd med generasjonsprinsippet (jmf. selvkostforskriften).

Alternativet til fakturering hvert år er såkalte **oppdragsbaserte gebyrer**. Dette er imidlertid mer sårbart med tanke på bemanningsendringer og uforutsette omstendigheter (stengte veier, nedstengning (eks. pandemi) osv, noe som igjen kan være utfordrende for å beregne hva satsene for de ulike oppdragsbaserte gebyrene bør være. Det sterkeste motargumentet er likevel at det blir store utgifter for innbyggerne der og da, istedenfor å fordele den totale kostnaden over flere år.

Et annet spørsmål som kom opp i møtet sist var om det er forskjell på hyppigheten på feiergebyret og tilsynsgebyret. I tillegg: hvem er det som avgjør hvilken hyppighet man skal ha for hhv. feiing og tilsyn.

Svaret på førstnevnte spørsmål er at ja, det kan være forskjell på hyppigheten. Det er brannforebyggers sin faglige vurdering av fyringsanlegget som avgjør hvilken frekvens feiing og tilsyn fastsettes til; basert på funn under feiing/tilsyn. Det er med andre ord ikke eier eller brukers vurdering som legges til grunn. Kommunen v/ feie- og tilsynstjenesten må likevel lytte til innspill fra eiere og brukere, spesielt ved eierskifte eller hvis fyrings- eller bruksmønsteret har endret seg.

Særskilt om fritidsboliger og gebyrstørrelse

Fritidsboliger ble Innlemmet i Forskrift om brannforebygging i 2016. Av Orkland kommunes gebyroversikt er det en høyere sats på både feiing og tilsyn. Bakgrunnen for dette kan argumenteres i følgende punkter:

- Økt investeringsbehov for tjenesten (utstyr til å ta seg frem i utmark både på vinterstid og sommers tid, til vanns og til lands; eks. ATV, båt)
- Feiertjenesten måtte endre planleggings- og varslingsmetoder (digitalisering, varsling via SMS/SvarUt)
- Økt bemannings- og rekrutteringsbehov
- Ny nødvendig kompetanse og sertifikater for å kunne kjøre og frakte utstyr til og fra områder med fritidsboliger. Sikkerhetsopplæring til sjøs, jevnlig vedlikehold, oppdatering og trening i bruk av utstyr og fornying av sertifikater hos ansatte.
- Nye rutiner og prosedyrebeskrivelser for gjennomføring av feiing og tilsyn opp i mot fritidsboliger.
- Fritidsboligene krever også avsatt mer tid pga. manglende veiforbindelse, tidkrevende tilsyn og saksoppfølging (særlig i starten, mange feil ved fyringsanleggene, manglende tilbakemelding fra eiere, purringer, vedtak, fritak osv.), stor økning i innbyggerhenvendelser og saksbehandleroppgaver m.m.

Bakgrunnen for kommunedirektørens forslag om et nytt gebyrregulativ kan derfor oppsummeres i følgende kulepunkter:

- Oppdatert og i henhold til dagens overordnede lover og forskrifter på området
- Regulativ som er i tråd med Orkland kommune sitt (gjør utøvelsen av feiing og tilsyn mer rasjonelt)
- Mer rettferdig tjeneste for innbyggerne, fritidsinnbyggere og næringsaktører i Hitra: differensierte satser etter faktisk hyppighet på feiing/tilsyn
- Større grad av selvkostoppnåelse

Økonomiske konsekvenser

Feiing og tilsyn med fyringsanlegg skal utføres etter selvkostprinsippet, og får således ingen konsekvenser for kommuneregnskapet. Selv om arbeidsmengden til feierne øker med flere bygg som skal besøkes vil dette kompenseres av gebyrinntekt fra flere.

En differensiert gebyrmodell vil gi bedre samsvar mellom gebyr og faktisk ressursbruk, og en mer riktig fordeling av kostnader mellom abonnenter.

Konklusjon og anbefaling

Kommunedirektøren vurderer at dagens gebyrordning ikke er tilstrekkelig i lys av gjeldende regelverk, vertskommunesamarbeidet og krav til likebehandling.

Manglende lokal forskrift medfører usikkerhet knyttet til hjemmel for gebyrinnkreving, og gir utfordringer i kommunikasjon med innbyggere.

Dette svekker forutsigbarheten for både kommune og innbyggere.

Eksemplene fra praksis i Orkland kommune viser at en differensiert modell i større grad reflekterer faktisk behov og ressursbruk ved den enkelte eiendom.

En slik modell gir bedre samsvar mellom gebyr og tjeneste, og vurderes som mer i tråd med forskrift om brannforebygging og prinsippene for selvkost.

Harmonisering med praksis i vertskommunen vil samtidig legge til rette for en mer effektiv, forståelig og faglig konsistent gjennomføring av tjenesten. Dette tilsier behov for å etablere en ny lokal forskrift.

Å sende forskriften på høring gir grunnlag for medvirkning og kvalitetssikring før endelig vedtak. Kommunedirektøren anbefaler derfor Hitra formannskap å legge vedlagte forslag til ny gebyrforskrift for feiing og tilsyn ut til offentlig ettersyn (høring) i 8 uker.